A°. 1838. N°. 53.

DONDERDAG DEN 5den JULIJ.

JE MAINTIENDRAI

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 2 Julij 1838.*

Namens den Gouverneur Generaal *ad interim* der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, wordt bij deze bekend gemaakt, dat de *Zetting van het Brood* bepaald is, als volgt:

Dat een BROOD van *acht* Centen, moet wegen 7 Oncen en ½ Lood, en

Dat van *vier* Centen, 3 Oncen en 1¼ Lood.

De prijs van het *Vleesch* is bepaald, als volgt:

Het RUNDVLEESCH 50 Centen
Het SCHAPENVLEESCH 48 Centen
Het VARKENSVLEESCH 36 Centen } per ℔.

Wordende alzoo alle Broodbakkers en Vleeschhouwers gelast, zich daarna te gedragen.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 4 Julij 1838.*

Het GEBOUW der Gouvernements Secretarij gerepareerd wordende, is het Bureau tijdelijk verplaatst in het voormalig PARKET van den Procureur Generaal; zullende nogtans de Ambtenaar van den *Burgerlijken Stand* provisioneel en tot nadere kennisgeving in bovengemeld Locaal blijven vaceren.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 2den dezer, de Nederlandsche Schoener *Janet*, Kapt. A. Charrurier, van Nickerie, hebbende 8 dagen reis: Passagier: de Heer Joseph Keen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

(*Uittreksels uit de Hollandsche Couranten tot en met 14den Mei 1838.*)

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, 8 *Mei*

Men zal zich herinneren, dat de kapitein Hoedt, bevelhebber van het Rotterdamsche koopvaardijschip Phénomène, onlangs de equipage en gedeeltelijk kostbare lading van het Engelsche schip de Columbia, gevoerd geweest door kapt. Thornton (zie *Algemeen Handelsbl.* van 16 Maart jl.) heeft gered, en zich daarbij, zoowel als zijne bemanning op eene hoogst loffelijke wijze heeft onderscheiden. Thans verneemt men dat de Engelsche admiraliteit, de helft van het geredde kapitaal zijnde 5500 pond Sterl., aan de reederij, kapitein en bemanning van de Phénomène heeft toegekend, hetwelk op de volgende verdeeling uitkomt *f* 33000, voor de Reeders; *f* 24500 voor de bemanning en *f* 8500 voor den kapitein. Aangenaam is de op nieuw ontvangen overtuiging dat ieder beschaafde natie dergelijke daden van beleid en menschenliefde weten te waardeeren, en de kapitein Hoedt bij zijne prijzenswaardige daad, den Engelschen andermaal heeft bewezen, dat het karakter van den Nederlandschen Zeeman, zich in geene omstandigheden verloochent.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, 6 *Mei.*

De *Morning-Post* van heden zegt, met betrekking tot de jongste beroeringen in Luxemburg, op het beste gezag te kunnen berigten, "dat de gouvernementen van Frankrijk en Engeland gelijktijdig aan het gouvernement van Belgie eene aanschrijving gezonden hebben, ten volgenden effecte: dat zij diep de voorvallen betreuren, die dezer dagen in Luxemburg hebben plaats gegrepen; dat zij hopen, dat het Belgische gouvernement alle noodige maatregelen zal nemen om, voor het vervolg, dergelijke wanordelijkheden te voorkomen; en dat de beide gouvernementen onherroepelijk besloten hebben, geene inbreuk van Belgie's zijde te gedoogen op het grondgebied, hetwelk, zoo van Luxemburg als van Limburg, krachtens het traktaat der 24 Artikelen, aan Holland is afgestaan." — Dit berigt, hetwelk alle kenteekenen van echtheid draagt, duidt eene meer onpartijdige gezindheid in de gouvernementen van Frankrijk en Engeland aan, dan men had kunnen verwachten, en verlevendigt de hoop op eene spoedige beslechting van het pleit.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 6 *Mei.*

De voorvallen in het Luxemburgsche boeijen blijkbaar thans de aandacht onzer staatkundigen nog meer, dan zelfs in 1830 het geval is geweest. Men heeft sedert leeren inzien, hoe onvergefelijk het is, de buitenlandsche overweldiging ook slechts eene voet-breedte gronds op Duitschen bodem te laten winnen, en men schijnt te Frankfort a/M. even vastelijk als hier besloten te hebben, geweld met geweld te keeren, waar die overweldiging zich op nieuw in het onbetwijfelbare bondsgebied binnendringen wil. De snoeverijen der Belgische Kamer zullen waarschijnlijk ook in Fransche dagbladen weerklank vinden; maar, zoo wel in Belgie als in Frankrijk zullen de meer bezadigde en meer verstandige staatkundigen aan de Duitsche bondsvergadering hetzelfde regt niet betwisten willen, hetwelk voor nu 5 jaren, Frankrijk bij het wegnemen der Antwerpsche citadel deed gelden. Zoo als destijds Frankrijk voor Belgie een gewigtig punt handhaafde, hetwelk aan laatstgemeld land door het traktaat van 15 November toegekend was, zoo ook — en met veel grooter regt — mag thans wel, nu de Koning der Nederlanden aan het tractaat de nog onbrekende sanctie gegeven heeft. Duitschland een territoir verdedigen, dat niet slechts oorspronkelijk aan hetzelve heeft toebehoord, maar hetwelk ook aan hetzelve, krachtens het gezegde, door de vijf mogendheden gewaarborgde, traktaat op nieuw is toegekend geworden. Ging het naar den zin der ultramontaansche schreeuwers in Belgie, dan zoude heden ten dage een geheel nieuw en zonderling volkerenregt zich vertoonen: dan konde, namelijk, ieder traktaat, even als iedere landswet te niet gedaan worden, indien men in de diocesen van Luik, Mechelen of Rome het niet langer meer daarmede eens ware! Het mag intusschen wel eene schande voor het Duitsche courantenwezen genoemd worden, dat zoo vele Duitsche couranten, zonder achting voor de daarin betrokkene nationale eer, de Belgische journalen napraten, wat zij over den in het Luxemburgsche heerschenden staat van zaken berigten.

Den 7den. Bij gelegenheid van het verblijf der Keizerlijke-Russische familie alhier zullen zich ook alle protestansche vorsten van Duitschland aan ons hof verzamelen. De verderfelijke toeneming der katholijke hierarchie moet de voornaamste aanleiding tot deze bijeenkomst van hooge personen wezen. Waarschijnlijk zal hier worden besloten hoe het best aan de woelingen der jesuiten spoedig een einde te maken. Tot dit oogmerk worden ook prins Metternich en de hertog van Lucca, die sedert een jaar het protestantsche geloof heeft omhelsd, bij deze vereeniging verwacht.

Door den sterrekundige Struve, te *St. Petersburg*, werd onlangs een belangrijk verslag ingediend aan den minister voor het openbaar onderwijs, over het jongst in *Berlijn* van de heeren Baer en Mädler over de maan verschenen werk. De heer Struve geeft daarin zijne meening te kennen, dat na de verschijning van dit boek de astronomische werken niet meer met zulke sprookjes zullen gevuld worden als de verbeelding soms voor den dag gebragt heeft. Met zekerheid toch kon men aannemen dat de maansbeschrijving niet tot in die groote bijzonderheden kon dringen maar zich tot algemeene opmerkingen en waarnemingen moest bepalen, die daarom niet minder geloofwaardig en belangrijk voor de natuurlijke geschiedenis van dat wereldligchaam waren. Het is — vervolgt de heer Struve, — door de ondervinding gebleken, dat men een mensch met het bloote oog op den afstand van 7 wersten kan zien. De maan nu is van de aarde 550,000 wersten verwijderd; men zou derhalve een teleskoop behoeven welke de middellijn der voorwerpen 50,000 maal vergrootte, om op de maan voorwerpen te kunnen ontwaren van de groote als wij die op de aarde op den afstand van 7 wersten ontdekken. De teleskopen waarmede wij tot heden de maan beschouwden, vergrooten slechts 300 maal. De sterkste refractor's vergrooten slechts 1000; nimmer meer dan 2000 maal. Alle verwachtingen derhalve, om afzonderlijke voorwerpen op de maan te aanschouwen, zullen onvervuld blijven, alhoewel ons nog veel van dat hemelligchaam te weten overig blijft. Vooronderstellende, dat men de maan met eenen refractor, die 1500 maal vergroot, gelijk die op het observatorium van *Pultawa*, waarneemt, dan zal zich de maan 25 maal grooter voordoen dan in den refactor van den heer Baer. Alleen met zulke hulpmiddelen toegerust, zou het mogelijk worden om bijzonderheden van de maan te leeren kennen, zoo als bijv. den krater van den *Copernicus.* Door den tijd, bij herhaaldelijk onder verschillende voorwaarden gedane waarnemingen, zal de sterrekunde welligt in de maan ontdekkingen kunnen doen die thans nog geheel onbekend zijn. De mogelijkheid daarvan mag men te gereeder verwachten aangezien de voormelde Berlijnsche geleerden daartoe thans eenen vasten grond gelegd en de door hen ons omtrent de maan gegeven berigten wezenlijken grond hebben."

ADVERTISSEMENTEN.

(25989) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 6den Julij 1838, des voormiddags om *negen* uren, ten overstaan van Gecommitteerde

Raden, uit welgemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

80 Vaten *SUIKER* van de Plantaadje *Bentshope*, gelegen aan de *Warapper Kreek*, en dat bij kavelingen van *vijf* vaten.

Voorts:

14 ▭ Balen *KATOEN* van de Plantaadje *de Herstelling*, gelegen aan de *Warapper Kreek*, en dat bij kavelingen van *zeven* balen.

Paramaribo den 3 Julij 1838.

R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

Particuliere West-Indische Bank.

PARAMARIBO, *den 4 Julij* 1838.

De HOOFD-DIRECTIE der Particuliere West-Indische Bank, biedt aan, om bij inschrijving te verkoopen:

Plus minus (26) *zes en twintig* vaten *SUIKER* van de Plantaadje *Catharina Sophia*, gelegen in beneden *Saramacca*.

De inschrijvings-billetten zullen ten Gouvernements-huize ontvangen worden tot Zaturdag den 14den dezer maand, des middags ten *een* ure, als wanneer dezelve door de Hoofd-directie zullen geopend en het hoogste bod, (mits goedgekeurd) worden aangenomen, terwijl inmiddels de monsters der Suiker, ten locale der Bank ter bezigtiging zullen zijn.

De Kooper zal verpligt zijn, voor eigene rekening en risico, de Suiker, van de bovengenoemde Plantaadje, uiterlijk *acht* dagen na de toewijzing, te doen afhalen.

De Secretaris bij de Hoofd-Directie voornoemd,

N. G. VLIER.

SURINA'AMSCHE MAATSCHAPPIJ
VAN
WELDADIGHEID.

*** Vergadering van HOOFD-BESTUURDERS EN ONDERSCHEIDENE COMMISSIEN, op Dingsdag den 10den Julij 1838, 's avonds ten 7½ uren, in het locaal van de Loge *Concordia.*

(24758) De ondergeteekende zal VRIJDAG MORGEN om *negen* uren, door- en ten Huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, doen verkoopen:

Diverse *PROVISIEN*, aangebragt per het Schip *Suriname*, Kapt. R. VAN DER MEIJ, voor rekening den Boedel wijlen de WelEdel Gestrenge Heer Kapitein G. MABE.

Paramaribo den 5 Julij 1838.

H. SPALINGER qq.

J. JETS,
Mr. Bootenmaker,

(25984) Recommandeert zich in de gunst van Heeren Eigenaren, Administrateuren en verdere Ingezetenen, tot het maken en repareren van *TENTBOOTEN* en andere VAARTUIGEN; — belovende eene civile en prompte bediening.

Paramaribo den 4 Julij 1838.

WOONPLAATS:
Heg Straat, Letter No. 182.

RIES & TABAK

(24723) Hebben ontvangen per Kapt. R. VAN DER MEIJ, en bieden tot *civile* prijzen te koop aan:

Boter, Z. H. Komijne- en Edammer Kazen, Hammen, Rookvleesch, gerookt en gezouten Spek, Aardappelen, gezouten Vleesch, Saucijsen, Worst en Rolpens, Kasseer Vleesch, dito Tongen, Worst, Saucijsen en Rolpens, Haring, Labberdaan, Anchovisch, gerookte en versche WINTER-ZALM in blik, Olijven en Augurkjes, roode- en witte Zuurkool, Snijboonen, Specerijen, Stokvisch; Seltzerwater, dubbelde kelders Genever; Patent- Raap- en Lijn-Olie, Witlood en drooge Verfwaren; THEE-BANKET en BITTER KOEKJES.

Haarlemmer Ginghang, Vriesch Bont, Siamoisen, Platilles, Creas, Limenias, Salempoeris, Gallico's, Katoen Batist in diverse breedte en kwaliteiten, een geheel nieuw assortiment DOEKEN; effe en geborduurde Jaconet, effe en geborduurde Neteldoek, Hollandsch- Iersch- en Huismans Linnen, garen Tafel-garnituren, garen en katoenen Servetgoed, witte en gekleurde garen en katoenen Dril, gestreepte Dril, zwart Camelot, dito Prinsesse-stof en Merinos; O. I. Chitse Spreijen, Schots Batist, Linnenkatoen, zwarte Cambriks, Nabaal Streep, zwarte lakensche Rokken en Jassen, dito Broeken en Vesten, Mans en Jongens Buisjes, koolzwarte satijnen Vesten; s. f. Brabandsche Mans Hoeden, zijden dito, Parapluis, Dames Parasols, Dames gewerkte Strooboeden; een assortiment Gros de Naples en gaze Linten, Bouquetten Creppe Shallons, lange en korte Dames Handschoenen, Naaigaren; Mans- Vrouwen- Jongens- en Meisjes Schoenen en Laarsen, Pantoffels en gewast Leêr.

Porseleinen- Glas- en Aardewerk, — Liqueurkelders; BIJOUTERIEN, Patent-Lampen, IJZERWAREN; Schrijf- en Postpapier en meer andere *GOEDEREN.*

Mengelwerk.

MOZART'S WIJZE VAN COMPONEREN DOOR HEMZELVEN TOEGELICHT.

Niet ligt zal men eene van Mozart's Opera's hooren, zonder dat men tevens den wensch koestert, de hoofdstoffen te leeren kennen, uit welker strijd zulke meesterstukken ontstaan zijn.

In eenen, gedurende den herfst van 1790 geschreven' brief, aan den Baron V..., laat, op deszelfs verzoek, Mozart zelf zich hierover uit, en veroorloofd ons dus, eenen blik in zijn binnenste te slaan, en als 't ware in de diepte van zijn gemoed af te dalen.

»En nu (zegt hij in dit niet zeer bekende schrijven) kom ik tot het allermoeijelijkste punt in uwen brief, een punt, dat ik liever had willen voorbijgaan, omdat de pen mij tot zoo iets niet regt te wille is. Ik zal het echter toch beproeven, al wordt mij daarin ook slechts stof tot lagchen. Gij vraagt: *hoe mijne wijze van doen is, bij het schrijven en uitwerken van groote en regt doorslaande dingen.* Nu kan ik hierover, in waarheid, niet meer zeggen dan dit, want ik weet het zelf niet en kan het niet beter uitleggen.

»Wanneer ik eens geheel vrij en regt opgeruimd ben, bij voorbeeld op reis in het rijtuig, of onder eene wandeling na een goed middagmaal, ook wel 's nachts, wanneer ik niet slapen kan, dan zijn mijne gedachten het best en stroomen mij toe; van waar en hoe, dat weet ik niet, en kan er ook niets toe doen. Die nu, welke mij bevallen, houd ik in het hoofd, en neurie ze ook wel half luid voor mij heen, ten minste zoo als anderen mij wel gezegd hebben. Houd ik nu iets vast, zoo valt mij weldra het een na het ander in, waarbij zulk een brok te gebruiken zou zijn, om er eene pastei uit te kneden, naar het contrapunt en den klank der onderscheidene instrumenten.— Dit verhit mij nu de ziel, te weten wanneer ik niet gestoord worde, zoo wordt het gedurig grooter, en ik breid het gedurig wijder en helderder uit, en het ding komt mij waarlijk, binnen korten tijd, in het hoofd tot stand, zelfs wanneer het lang is, zoodat ik het daarna met éénen blik, als een fraai schilderstuk of een welgevormd mensch, in mijnen geest overzie, en het in de verbeelding hoore, niet achter elkander, zoo als het naderhand komen moet, maar alles op ééns en te gelijk. Dat is dan eene regte smulpartij!

»Al dit *vinden* en *maken* gebeurt bij mij als in eenen schoonen, levendigen droom. Maar het *hooren* er van, zoo alles in ééns, is nog het beste. Wat nu op deze wijze tot stand gekomen is, vergeet ik niet ligt weder; en dat is misschien de beste gaaf, welke de goede God mij geschonken heeft. Wanneer ik naderhand aan het schrijven kom, neem ik uit den zak van mijn brein, hetgeen zich te voren, op de wijze zoo als ik gezegd heb, daarin verzameld heeft. Daarom komt het dan ook vervolgens vrij snel op het papier; want het is, gelijk ik zeide, eigenlijk reeds klaar, en wordt ook zelden veel anders, dan het te voren in mijn hoofd geweest is. Daarom hindert het mij ook niet, dat ik bij het schrijven gestoord worde, en er mag rondom mij voorvallen wat er wil, ik schrijf toch voort; kan er ook bij praten, van koetjes en kalfjes, van Grietje en Trijntje enz. Hoe nu verder, bij het werken, mijn arbeid over het algemeen den vorm of de manier aanneemt, dat hij *Mozartisch* is en niet in de manier van iemand anders, — dit zal zekerlijk op dezelfde wijs toegaan, als dat mijn neus juist zoo groot en gebogen is, dat hij *Mozartisch* is geworden en niet als die van iemand anders, want op eigenheid leg ik mij niet toe, en zou de mijne ook niet eens naauwkeuriger weten te beschrijven; maar het zal wel bloot iets natuurlijks wezen, dat zij, die werkelijk een *uitzien* hebben, er ook verschillend van elkander uitzien, zoo van binnen als van buiten. Ten minste weet ik, dat ik mij het eene zoo min als het andere gegeven heb.

»En hiermede laat mij volstaan hebben, beste vriend, voor nu en altijd, en geloof, dat ik om geene andere reden afbreek, dan omdat ik niets verder weet. Gij, een geleerde, kunt u niet verbeelden, hoe zuur mij dit weinige reeds gevallen is! Een' ander' zou ik in het geheel niet geantwoord hebben."

DE WEDERMAKER.

De beroemde sterrekundige van den *Seeberg*, von Sach, was een tijdlang schrijver van het astronomische gedeelte van den *Gothaschen Almanak*, en werd daarom door de landlieden uit den omtrek den *wedermaker* genoemd en daarvoor gehouden. Nu had het eens, gedurende een' zeer heeten zomer, in lang niet geregend, zoodat men reeds voor een' slechten oogst begon te vreezen. De Heer von Sach, om dezen tijd van zijnen *Seeberg* naar beneden komende, ten einde naar het naburige dorp *Siebleben* eene wandeling te doen, zag zich eensklaps door de bewoners van hetzelve, die op hem geloerd hadden, omsingeld. Met onstuimige geschreeuw vorderden zij van hem, dat hij, en wel spoedig, hun regen verschaffen zoude. Vruchteloos stelde von Sach aan deze onnoozele landlieden voor, dat zij iets ongerijmds, iets dat buiten menschelijke magt lag, van hem vorderden; zij drongen slechts met meer geweld op hunnen eisch aan, en von Sach vond geen ander middel, om aan hunne bedreigingen te ontkomen, dan hun te beloven dat het nog dienzelfden dag regenen zou. Door een zonderling toeval kwam de regen werkelijk, schoon er op dat oogenblik volstrekt geen uitzigt op was; onverwacht trokken donderwolken zaam, en goten eene verfrisschende lafenis over de dorstende akkers. Van dat tijdstip af was het aanzien van den Heer von Sach als wedermaker bij de boeren nog eens zoo hoog gerezen, en met moeite vermogt hij zich aan dergelijke weêrbestellingen te onttrekken.

TESTAMENTAIR VERWIJT.

Een ligtzinnig jong mensch had aan zijnen oom, kort vóór deszelfs dood, een zilveren tafelbord ontvreemd. De oom had zulks bemerkt, doch zich gehouden alsof hij het niet wist. Bij de opening van het testament des ouden mans vond men daarin de volgende wilsbeschikking: »Verder legateer ik aan mijnen neef Karel elf zilveren borden. Hij zal wel weten, waarom ik het dozijn niet vol maakt."

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.